

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 23 november 2023
Zaaknummer : 636162
Onderwerp: : **Concept Bestuursagenda 2023-2027 GGD Noord- en Oost-Gelderland**

De raad voor te stellen:

1. In te stemmen met de concept Bestuursagenda 2023-2027 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG);
2. Een zienswijze in te dienen om enerzijds de verdere uitwerking van de Bestuursagenda 2023-2027 van kaders te voorzien en anderzijds het verzoek in te dienen voor een (proces)evaluatie over het opstellen van deze Bestuursagenda;
3. De GGD NOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen via bijgevoegde conceptbrief;

Aanleiding

De GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van tweeëntwintig gemeenten in de regio's Achterhoek, Midden-IJssel/Oost-Veluwe en Noord-Veluwe. De belangrijkste taak van de GGD NOG is om de gezondheid van alle inwoners in haar regio te bewaken, beschermen en te bevorderen.

De Wet publieke gezondheid (Wpg) vormt een wettelijk kader voor de GGD NOG. Eén van de verplichtingen uit de Wpg is om een Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst (GGD) in stand te houden. De GGD NOG voert zowel wettelijke taken als niet- wettelijke taken uit op het gebied van jeugdgezondheidszorg en algemene gezondheidszorg.

De gemeenten hebben de afspraken over samenwerking voor de GGD NOG vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling ([Gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland 2016 \(GR GGD NOG – 6e wijziging\)](#)). Dit is een collegeregeling: uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders nemen deel aan deze gemeenschappelijke regeling. De portefeuillehouders Publieke Gezondheid van de deelnemende gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur van de GGD NOG.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 is er een nieuw Algemeen Bestuur aangetreden. Het Algemeen Bestuur heeft op donderdag 6 juli 2023 de concept Bestuursagenda 2023-2027 GGD Noord- en Oost-Gelderland (hierna: concept Bestuursagendam, zie bijlage 2) vastgesteld. De concept Bestuursagenda is bedoeld als kader voor de komende jaren.

De concept Bestuursagenda is opgebouwd volgens het Golden Circle-model van Simon Sinek. Dit model brengt een organisatie in beeld via drie onderdelen: het 'waarom', het 'hoe' en het 'wat'. Het onderdeel 'waarom' is ingevuld met het omschrijven van de definitie van publieke gezondheid. Daarna staat beschreven hoe gemeenten, GGD NOG en partners samenwerken om gezondheidsdoelen te bereiken in de komende jaren. Er zijn vier gezondheidsdoelen benoemd met specifieke aandacht voor de komende jaren: vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, mentale gezondheid, gezonde leefstijl en tenslotte een gezonde sociale en fysieke leefomgeving. De uiteindelijke acties (het 'wat') staan niet in deze concept Bestuursagenda. De GGD NOG geeft aan dat deze uitwerking volgt in andere documenten, zoals de productencatalogus (nog in ontwikkeling), de Programmabegroting en de subregionale uitvoeringsafspraken.

In een brief van dinsdag 5 september 2023 (kenmerk: JB/thn/23-dir 028, zie bijlage 1) legt de GGD NOG de Bestuursagenda voor een zienswijze aan de raad voor. De raad heeft de mogelijkheid om voor donderdag 30 november 2023 een zienswijze op de concept Bestuursagenda te geven.

Wat wordt met beslissing bereikt

De raad stemt allereerst in met de concept Bestuursagenda. Daarnaast geeft de raad kaders mee voor de verdere uitwerking van de Bestuursagenda en dient een verzoek in voor de (proces)evaluatie over het opstellen van deze Bestuursagenda. Door het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. De vier gezondheidsdoelen van de concept Bestuursagenda sluiten aan bij het Integraal Zorg Akkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord en de lokale gezondheidsnota 'Gezonde Kansen in Oude IJsselstreek'.

Het Integraal Zorgakkoord (IZA), gericht op de transformatie in de zorg ten behoeve van een toekomstbestendige zorg en het daaraan verbonden Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), gericht op preventie door gemeenten, zijn de komende jaren richtinggevend. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft deze akkoorden landelijk geïnitieerd. De verdere uitwerking vindt regionaal en lokaal plaats. De versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD is daarbij een onderdeel. De GGD NOG legt in de Bestuursagenda nadrukkelijk de verbinding met deze akkoorden. Ook is er een koppeling met gezondheid in de leefomgeving via onder andere klimaatadaptatie en duurzaamheid.

De vier doelen sluiten aan bij de drie speerpunten in de lokale gezondheidsagenda 2021-2024 '[Gezonde Kansen in Oude IJsselstreek](#)'. In onze gezondheidsagenda zijn de speerpunten: kansen(on)gelijkheid, mentale gezondheid en vitaal ouder worden. Zo levert de GGD NOG ook een bijdrage aan de uitvoering van de lokale speerpunten.

1.2. De concept Bestuursagenda is in lijn met de vorige Bestuursagenda

Drie van de vier gezondheidsdoelen (mentale gezondheid, gezonde leefstijl en een gezonde sociale en fysieke leefomgeving) kwamen ook al grotendeels terug in de vorige Bestuursagenda 2019-2023: '*NOG Gezonder*'. Met het opnieuw benoemen van deze gezondheidsdoelen bestendigt de GGD NOG de doorgaande lijn uit vorige jaren en blijven daardoor belangrijke uitgangspunten in de publieke gezondheid actueel.

Het doel '*vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen*' is nieuw in deze concept Bestuursagenda. Dit doel onderkent de complexiteit van het ontstaan van gezondheidsachterstanden. De ambitie van de GGD NOG is om door deelname aan het netwerk-ecosysteem deze achterstanden aan te gaan pakken. Deze ambitie is in lijn met de '*Health in All Policies*' gedachte en sluit aan bij onze visie op het sociaal domein: '[Naar het hart van de beweging](#)'. In onze visie erkennen we dat er in het publieke domein sprake is van complexe vraagstukken. Deze vraagstukken zijn niet op te lossen door één enkele organisatie. Het vraagt om samenwerkingsvormen in netwerkorganisaties.

2.1. De verdere uitwerking van de Bestuursagenda gaat nog plaatsvinden

De concept Bestuursagenda geeft richting aan de inzet van de GGD NOG voor de komende jaren. Het is een agenda op hoofdlijnen en heeft daarmee een hoog abstractieniveau. De verdere uitwerking dient nog plaats te vinden. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om de volgende richting mee te geven in de verdere uitwerking van de concept Bestuursagenda:

- **Aansluiten op de Regionale Preventie Infrastructuur:** De GGD NOG stelt in de concept Bestuursagenda voor om verdere concretisering via een uitwerkingsplan per subregio te laten lopen. In de begeleidende brief bij het aanbieden van de concept Bestuursagenda stelt de GGD NOG daarentegen dat ze aansluit bij de plannen van gemeenten voor het IZA en het GALA. Hiermee geeft de GGD NOG verschillende signalen af.

Het is niet wenselijk als er een apart uitwerkingsplan vanuit de GGD NOG per subregio komt. Het heeft de voorkeur dat de GGD NOG aansluiting zoekt bij de te realiseren Regionale Preventie Infrastructuur

als onderdeel van het IZA en GALA. Het voorstel is daarom om een zienswijze in te dienen om de GGD NOG expliciet te laten bevestigen dat er geen apart uitwerkingsplan per subregio vanuit de GGD NOG komt en dat de GGD NOG zich – zoals omschreven in de begeleidende brief – daadwerkelijk aansluit bij de nog te realiseren Regionale Preventie Infrastructuur.

- **Meer nadruk op uitvoering van activiteiten in plaats van onderzoek:** Bij de uitwerking van de vier gezondheidsdoelen vormt het uitvoeren van onderzoeken een belangrijk onderdeel. Het heeft de voorkeur dat de GGD NOG meer inzet op gezondheidsbevorderende activiteiten op lokaal en regionaal niveau. Vanuit onze visie 'Naar het hart van de beweging' is het zo dichtbij mogelijk bij inwoners organiseren van hulp, zorg en ondersteuning een belangrijk uitgangspunt. De inzet dient aan te sluiten op bestaande netwerken en dient gemakkelijk bereikbaar te zijn op een voor onze inwoner passende en logische manier.

Wij willen de GGD NOG uitdagen om aan te sluiten bij onze visie door ook écht te doen wat nodig is en ook zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van inwoners. Daarom is het voorstel om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om – naast het wettelijk verplichte onderzoek via de Gezondheidsmonitors – het aanvullende onderzoek te beperken en meer in te zetten op lokale en regionale gezondheidsbevorderende activiteiten.

- **Verder uitwerken van de gezondheidsdoelen via indicatoren:** de vier gezondheidsdoelen zijn in de concept Bestuursagenda nog niet geconcretiseerd. Een belangrijk onderdeel in de concept Bestuursagenda is monitoring, data en onderzoek. De GGD NOG is voornemens om gemeenten beter te faciliteren met data. Om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen van de gezondheidsdoelen is het wenselijk om de doelen verder te concretiseren. De reguliere planning en control cyclus (programmabegroting, jaarrekening en bestuursrapportages) lijken hiervoor geschikte instrumenten. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om de vier gezondheidsdoelen verder uit te werken in de bestaande planning en control cyclus.

2.2. Een (proces)evaluatie over de totstandkoming van deze Bestuursagenda is wenselijk

Het voorstel is daarnaast om een zienswijze in te dienen met het verzoek om de totstandkoming van deze Bestuursagenda te gaan evalueren en daarbij onderstaande punten in de evaluatie mee te nemen:

- **Betrokkenheid van de raden:** Eén van de belangrijke doelen van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is om de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden bij gemeenschappelijke regelingen te versterken. De Bestuursagenda is kaderstellend. Bij het opstellen van deze Bestuursagenda zijn gemeenteraden aan de voorkant niet betrokken geweest. Het voorstel is daarom om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om bij het opstellen van een eventuele volgende Bestuursagenda de raden actiever aan de voorkant te betrekken.
- **Het tijdsplan:** De Bestuursagenda heeft als doel om richting en kaders te geven aan het nieuwe Algemeen Bestuur. De huidige planning is om de Bestuursagenda in het Algemeen Bestuur van februari 2024 vast te stellen. De vaststelling vindt daardoor bijna twee jaar plaats na de gemeenteraadsverkiezingen. Dat is op de helft van een nieuwe bestuursperiode. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om in een evaluatie de mogelijkheid te onderzoeken om een eventuele volgende Bestuursagenda eerder vast te stellen.
- **Alternatieven voor een Bestuursagenda te verkennen:** Het opstellen van een Bestuursagenda is geen wettelijke verplichting vanuit de Wgr of vanuit de Wpg. Ook heeft de GGD NOG ook al een missie en een visie voor haar koersbepaling. Daarnaast geeft de reguliere planning en control cyclus (programmabegroting, jaarrekening en bestuursrapportages) ook de mogelijkheid voor sturing en het stellen van kaders door de gemeenteraden.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om de GGD NOG de toegevoegde waarde van een Bestuursagenda in de huidige opzet tegen het licht te houden en om eventuele alternatieven te verkennen. Daarbij is de oproep om ook te kijken hoe andere GGD'en en gemeenschappelijke regelingen dit invullen. Zo werkt de GGD NOG steeds meer samen met de Veiligheidsregio Noord- en

Oost-Gelderland (VNOG). De VNOG heeft een Toekomstvisie voor de periode 2020-2026 vastgesteld. Deze langere periode zorgt voor verbinding tussen twee bestuursperioden in.

3.1. In de (concept)brief staat de zienswijze van de raad van de gemeente Oude IJsselstreek

De raden dienen voor donderdag 30 november 2023 te reageren met een eventuele zienswijze op concept Bestuursagenda. De conceptbrief met de voorgestelde zienswijze vanuit de raad van Oude IJsselstreek is in bijlage 3 toegevoegd. Het is nadrukkelijk een conceptversie. Op basis van de besluitvorming van de raad vinden er aanpassingen in de brief plaats.

Kanttekeningen

a. Zienswijzen zijn niet bindend

Het indienen van een zienswijze geeft invulling aan de kaderstellende rol van een raad en is een manier om invloed uit te oefenen op de GGD NOG. Zienswijzen zijn echter niet bindend. De ervaring leert dat het indienen van een zienswijze vanuit een raad relatief weinig invloed heeft in een gemeenschappelijke regeling met tweeëntwintig gemeenten. Het is daarom van belang om draagvlak te zoeken bij andere gemeenten voor een vergelijkbare zienswijze.

Over het indienen van deze zienswijze is afstemming geweest met gemeenten in de regio Achterhoek en de regio Midden-IJssel/Oost-Veluwe. Een aantal gemeenten uit deze regio's dient vergelijkbare zienswijzen in.

Kosten, baten, dekking

In de concept Bestuursagenda geeft het hoofdstuk '4.6 Financiering' inzicht op welke wijze de financiering van de GGD NOG tot stand komt. Het instemmen met de concept Bestuursagenda heeft op zichzelf geen financiële gevolgen.

De besluitvorming over de financiën vindt jaarlijks plaats via de Programmabegrotingen.

Uitvoering

Planning

De planning voor de besluitvorming is als volgt:

- Voorbereiding op besluitvorming tijdens de Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) van donderdag 16 november 2023;
- Besluitvorming tijdens de raadsvergadering op donderdag 23 november 2023;
- Vóór 30 november dient de GGD NOG de zienswijze te ontvangen. De verzending van de definitieve zienswijze vindt zo spoedig mogelijk plaats na de raadsvergadering van donderdag 23 november 2023.

De GGD NOG verwerkt vervolgens via het Dagelijks Bestuur de reacties uit de ontvangen zienswijzen en legt de Bestuursagenda voor definitieve vaststelling voor aan het Algemeen Bestuur. Vaststelling van de definitieve Bestuursagenda vindt naar verwachting plaats in het Algemeen Bestuur van februari 2024.

Personeel

Niet van toepassing.

Communicatie/participatie

De GGD NOG ontvangt na besluitvorming in de raad de definitieve zienswijze. In bijlage 3 is de conceptbrief met de voorgestelde zienswijze toegevoegd.

De GGD NOG heeft bij de totstandkoming van deze concept Bestuursagenda gebruik gemaakt van participatie. Er is op donderdag 26 januari 2023 een bijeenkomst georganiseerd om bestuurders en ambtenaren te raadplegen over de inhoud voor de concept Bestuursagenda. De opbrengst van deze bijeenkomst is grotendeels in deze concept Bestuursagenda verwerkt.

Evaluatie/verantwoording

De GGD NOG is voornemens om in 2025 een tussentijdse evaluatie te houden. Dan beoordeelt het Algemeen Bestuur of alle beschreven, thema's, doelen en processen nog steeds relevant zijn. Dit stelt de GGD NOG voor, omdat door het uitbreken van de COVID-19 pandemie de vorige Bestuursagenda 2019-2023 niet goed uit de verf is gekomen. Veel inzet was er nodig om de bestrijding van het COVID-19 virus mogelijk te maken en vol te houden.

In de voorgestelde zienswijze is het verzoek aan de GGD NOG om het proces van het opstellen van de concept Bestuursagenda te evalueren.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Brief GGD Noord- en Oost-Gelderland: Bestuursagenda 2023-2027 GGD NOG (JB/thn/23-dir 028);
2. Bijlage 2: Concept Bestuursagenda 2023-2027 GGD NOG;
3. Bijlage 3: Conceptbrief gemeente Oude IJsselstreek: Zienswijze op concept Bestuursagenda 2023-2027 GGD NOG.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek,

Ron Frerix
Secretaris

Otwin van Dijk
Burgemeester

Raadsvergadering 23 november 2023

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
- .....stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
- .....

Raadsvergadering 23 november 2023

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) de raad de mogelijkheid biedt om een zienswijze in te dienen op de concept Bestuursagenda 2023-2027 van de GGD NOG,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 september 2023,

gelet op het bepaalde in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr),

BESLUIT:

1. In te stemmen met de concept Bestuursagenda 2023-2027 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG);
2. Een zienswijze in te dienen om enerzijds de verdere uitwerking van de Bestuursagenda 2023-2027 van kaders te voorzien en anderzijds het verzoek in te dienen voor een (proces)evaluatie over het opstellen van deze Bestuursagenda;
3. De GGD NOG per brief te informeren over het raadsbesluit om een zienswijze in te dienen via bijgevoegde conceptbrief;

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in de openbare vergadering van 23 november 2023,

De griffier,

de voorzitter,

M.B.J. Looman

O.E.T. van Dijk